Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta sisämarkkinoiden hätäapuvälinettä koskevaksi lainsäädäntöpaketiksi (*SMEI-paketti*, U 81/2022 vp)

Talousvaliokunta on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta sisämarkkinoiden hätäapuvälinettä koskevaksi lainsäädäntöpaketiksi. Valtioneuvoston kirjelmällä lähetetään eduskunnalle komission 19.9.2022 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoiden hätäapuvälineeksi ja samassa yhteydessä annettu asetusehdotus sekä direktiiviehdotus, joilla on tarkoitus muuttaa EU:n alakohtaisissa kehyksissä vahvistettuja yhdenmukaistettuja tuotesäätöjä siten, että säännöistä on mahdollista poiketa hätätilan aikana. Kirjelmän mukaan ehdotuksen tavoitteena on varmistaa sisämarkkinoiden toiminta eli tavaroiden, palveluiden ja ihmisten vapaa liikkuvuus kriisitilanteessa sekä vahvistaa sisämarkkinoiden kriisinsietokykyä sekä varautumista erityyppisiin kriiseihin sekä kysynnän ja tarjonnan häiriöihin.

KKV katsoo, että ehdotettu hätäapuväline voi olla tarpeen sisämarkkinoiden tarkoituksenmukaisen toiminnan turvaamiseksi vakavissa kriisitilanteissa. Virasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan komissio voisi tehdä kahden tai useamman jäsenvaltion puolesta kriisirelevantteja tuotteita ja palveluita koskevia julkisia hankintoja. Virasto toteaa, että ehdotuksen mukaiset laajat yhteishankinnat voivat vaikeuttaa pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista ja niillä voi näin ollen olla markkinoita keskittäviä vaikutuksia. Lisäksi ehdotuksen mukaan komission hankintaan osallistuvat jäsenvaltiot eivät saa hankkia näiden hankintojen piiriin kuuluvia tavaroita tai palveluja muilla tavoin. Virasto katsoo, että kielto voi entisestään lisätä yhteishankintojen markkinoita keskittäviä vaikutuksia. Haitallisten vaikutusten minimoimiseksi on tärkeää, että ehdotuksen mukaisia välineitä käytetään vain huolellisesti rajatuissa poikkeustapauksissa.

KKV pitää myönteisenä, että asetusehdotuksessa määritellyt valmius- ja hätätila ovat lähtökohtaisesti ajalliselta kestoltaan rajattuja. Virasto yhtyy valtioneuvoston kantaan siinä, että ehdotetulla asetuksella ei tulisi puuttua suhteettomasti yritysten toimintavapauteen ja voimakkaita markkinainterventioita tulisi lähtökohtaisesti välttää. Valtioneuvoston kannan mukaisesti KKV pitää myös tärkeänä, että asetuksen määritelmiä ja säännöksiä täsmennetään asetuksen jatkovalmistelussa, erityisesti asetuksessa tarkoitetun kriisin osalta. KKV korostaa valtioneuvoston kannan mukaisesti, että asetuksesta tulisi käydä selkeästi ilmi, että kyse on poikkeuksellisesta kriisitilanteesta.

Kirsi Leivo
pääjohtaja

Anni Vanonen
johtava asiantuntija

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

ALLEKIRJOITETTU
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ